

**Preek middag 16 juni, dankzegging HA
HWS Ontmoetingskerk
Johannes 6:60-71**

Gemeente van Jezus Christus,

De tekst die we vanmiddag met elkaar hebben gelezen vind ik al jaren bijzonder boeiend. Het is namelijk zo onwaarschijnlijk, zo onlogisch allemaal dat dit verhaal in de bijbel is gekomen. Ik heb het over vers 66, waarin staat dat er veel leerlingen bij Jezus weggaan. Dat is bijzonder. Niet zozeer het feit dat er mensen weglopen bij Jezus vandaan. Maar dat het er zoveel zijn. En nog opvallender is dat dit verhaal ook zo in de bijbel terecht is gekomen. Jezus heeft zo'n drie jaar op aarde zijn werk gedaan, in die tijd heeft hij veel meer gedaan dan in de evangeliën staat verteld. Lang niet alles is in de bijbel opgenomen. Toch heeft de evangelist ervoor gekozen om dit verhaal wel in zijn evangelie te zetten. Iets wat wij waarschijnlijk nooit zouden doen. Een negatief verhaal, een nederlaag dat wil je liever vergeten en niet in herinnering brengen. Zo'n evangelie moet natuurlijk aantrekkelijk zijn, moet overtuigingskracht hebben. En dan vertel je toch liever alleen de positieve kanten van het verhaal. Als je naar een reclame op tv kijkt dan worden ook alleen de positieve dingen benoemd. Over de auto op de reclame hoor je wel dat hij in slechts een paar tellen van 0 naar 100 gaat. Maar het negatieve hoor je niet. Je hoort niet dat diezelfde auto niet zuinig is en duur in het onderhoud. Het evangelie is gelukkig geen reclame. Het is de boodschap van Jezus die via de evangelist bij ons terecht komt. En juist daar hoort ook dit verhaal bij. Een verhaal over veel leerlingen die zich terugtrokken en niet verder met Jezus meegingen.

Het evangelie is dus geen reclamepraatje, maar het verhaal van het geloof in Jezus Christus, de goede boodschap. En ieder die het aanneemt hoort bij Jezus... En ieder die het niet aanneemt hoort niet bij Jezus... Dat is duidelijk. Mooi zwart-wit. Zij die bij de kerk horen, horen ook bij Jezus. Dat is de ene kant, en de andere kant zijn zij die niet bij de kerk horen, niet bij Jezus horen. Mooi, makkelijk, duidelijk... Dat onderscheid kan zo de pullenbak in...

Dat is één van de dingen die dit verhaal ons leert... Het onderscheid gelovige en niet-gelovige is helemaal niet zo duidelijk. Er is nog een derde groep. Zij die er tussen vallen. Je hebt de gelovigen, je hebt de niet-gelovigen... En je hebt de groep die misschien wel bij de kerk hoort, misschien ook wel overtuigd is van het geloof, maar niet bij Jezus hoort...

Dit is een moeilijk punt voor ons... Maar gek genoeg één van de terugkerende thema's van het evangelie. We lezen het in dit verhaal. Het gaat over veel leerlingen die wegtrekken. Het zijn leerlingen... Niet de kern, niet de twaalf, maar wel veel mensen die achter Jezus aangingen. Wonderen zagen, Zijn onderwijs hoorden, ervoor kozen om Hem te volgen... Op een bepaalde manier de kerk... Maar nu niet meer...

Eerder in Johannes werd het al aangekondigd, Johannes 2: 'Toen Jezus op het pesachfeest in Jeruzalem was, kwamen velen tot geloof in zijn naam, omdat ze de tekenen zagen die Hij verrichtte. Maar Jezus had geen vertrouwen in hen, omdat Hij hen allemaal kende.' Als lezer denk je: Ja, nu gaat het gebeuren. Velen komen tot geloof! Geweldig!... 'Maar Jezus had geen vertrouwen in hen, omdat Hij hen allemaal kende.' Ze kwamen tot geloof, maar kennelijk ook weer niet...

Denk ook aan de gelijkenis van de zaaier. Op vier verschillende manieren komt het zaad terecht, bij drie daarvan gaat de plant groeien, het geloof is er... Maar slechts het zaad dat in goede aarde terecht kwam was het echte, authentieke geloof. Of denk aan de gelijkenis van de vijf wijze en de vijf dwaze meisjes.

Voor het oog stonden ze alle tien te wachten, waren ze alle tien gelovig... Maar aan het einde bleek dat er slechts vijf echt stonden te wachten en de Heer spreekt tot de andere vijf: "Ik verzeker jullie: ik ken jullie niet." We horen het Jezus ook zeggen in de Bergrede: 'Op die dag zullen velen tegen Mij zeggen: "Heer, Heer, hebben wij niet in uw naam geprofeteerd, hebben wij niet in uw naam demonen uitgedreven, en hebben wij niet in uw naam vele wonderen verricht?" En dan zal Ik hun rechtuit zeggen: "Ik heb jullie nooit gekend. Weg met jullie, onrechtplegers!"' Dit gaat over mensen die een vooraanstaande positie hebben ingenomen in de kerk. Predikanten en ambtsdragers, zij die leken te leven vanuit het geloof... "Ik heb jullie nooit gekend. Weg met jullie, onrechtplegers!"

Jezus maakt zich kennelijk zorgen over Zijn leerlingen. Het zou zomaar kunnen zijn dat mensen voor het menselijk oog wel gelovig zijn, maar het in feite niet zijn. We proeven hier de angst van Jezus. Kennelijk zijn er binnen de kerk, en dat is van alle tijden en plaatsen, mensen die wel lijken te geloven, maar die het niet echt doen... En daar schuilt een groot gevaar in. Allereerst voor henzelf. Want mensen buiten de kerk, we weten wat we daarmee mogen doen. We mogen hen vertellen over de boodschap van het evangelie. We zijn op hen gericht... Maar zij die in de kerk Jezus nog niet kennen... Ja, die worden vaak over het hoofd gezien... Wij denken, zij denken: het zal goed zijn.

En ook voor de rest van de kerk is het een gevaar... Het is als kerk allereerst onze roeping om Christus te volgen, Hem te dienen... Maar als Jezus niet centraal staat in het hart van de kerkgangers, dan kan het al snel over andere dingen gaan. Heel andere dingen, maar vaker dingen die wel passen in de kerk, maar de vruchtbare bodem van het geloof in Jezus Christus moeten missen. In eerste instantie lijkt er dan weinig aan de hand, maar stap voor stap verandert een gemeente, verliest het meer en meer haar identiteit in Christus. Het is een proces dat vaak jaren duurt, maar er zijn zat voorbeelden te noemen van kerken binnen en buiten de PKN die het is overkomen. Het vraagt om een continue alertheid: waarom doen we wat we doen? Is dat dienstbaarheid aan Christus? Of heel iets anders?

Afgelopen maandag hadden we kerkenraadsvergadering. We spraken over het nieuwe beleidsplan. Later dit jaar krijgt u daar nog meer over te horen. Maar wat mij positief raakte in de gesprekken en dat wat op papier werd gezet is de gerichtheid op Christus, het draait om Hem... Dat mag ons dankbaar maken, maar tegelijkertijd kan ons dat ook in slaap laten sussen. Nu gaat het goed... Maar dat is geen garantie voor de toekomst. Het is de taak, de roeping van elk trouw gemeentelid om de gemeente bij Christus te blijven bewaren... Het draait om Hem, Hem alleen... Maar dat is zo ontzettend moeilijk...

Ik heb weleens bij het ziektebed van iemand gezeten die een trouwe kerkganger was, iemand met een levend geloof... Het was duidelijk dat deze ziekte vroeg of laat, het bleek uiteindelijk vroeg te zijn, tot de dood zou leiden. En als predikant mag je dan over de dood praten, vragen of die persoon klaar is om te sterven... 'Ja, zei hij, want ik geloof... En ik heb goed geleefd. Ik mag zeker zijn van de genade van God'... Oei... Dat is dat dubbele... Aan de ene kant het geloof, daar draait het om. Het geloof in Christus... Maar tegelijkertijd... 'ik heb goed geleefd. Ik mag zeker zijn van de genade van God.' Dat is geen genade... Dat is loon... Ik heb gedaan wat God mij vroeg en dus verdien ik het om... Maar zo werkt het niet... Gelukkig niet, want dan zouden wij allemaal oneindig kort schieten. Dan zou er voor niemand van ons meer enige hoop zijn... Verdiensten, dat is geen genade. God is dan niet onze Vader, maar een zakencontract... Het is genade, maar dat vinden wij zó moeilijk... Dat is ook waarom we die leerlingen van Jezus

hoorden zeggen: 'Dat zijn harde woorden, wie kan daarnaar luisteren?'

Het zijn harde woorden omdat het ons raakt. Het gaat over het onderwijs van Jezus eerder in hoofdstuk 6. Vanochtend hebben we die woorden in de kerk ook met elkaar gelezen. Daar zegt Jezus: 'Werkelijk, Ik verzeker u, als u het lichaam van de Mensenzoon niet eet en zijn bloed niet drinkt, hebt u geen leven in u. Wie mijn lichaam eet en mijn bloed drinkt, heeft eeuwig leven en hem zal Ik op de laatste dag laten opstaan. Mijn lichaam is het ware voedsel en mijn bloed is de ware drank. Wie mijn lichaam eet en mijn bloed drinkt, blijft in Mij en Ik blijf in hem. De levende Vader heeft Mij gezonden, en Ik leef door de Vader; zo zal wie Mij eet, leven door Mij.' Het draait om Jezus, alleen door Hem kunnen wij leven. Later in Johannes zegt Jezus met andere woorden ongeveer hetzelfde: 'Ik ben de weg, de waarheid en het leven. Niemand kan bij de Vader komen dan door Mij.' Jezus is de enige weg...

En dat betekent dat wij niet de weg in handen hebben. Niets wat wij doen of laten maakt dat wij de genade van God verdienen. Het moet ons gegeven worden. En zo kan het alleen om Christus draaien...

Laten we de stap naar onszelf maken... Hoe is het in jouw hart, in jouw geloof? Of anders gezegd: wat is jouw voedsel? Waar leef jij van? De één eet zijn carrière, de ander geld en vakanties, ervaringen, weer een ander eet een relatie, misschien is het jouw eten dat jij nodig bent voor een ander, dat een ander niet zonder jou kan... Het zijn allemaal doelen in ons leven, voedsel dat we eten... Maar leert Jezus ons, uiteindelijk leidt dat niet tot het goede. Vroeg of laat verzadigt dat voedsel ons niet meer, omdat we er niet meer door gevoed worden, omdat we het niet meer kunnen eten, of omdat het er niet meer is... We zullen dan verhongeren... Het kan heel lang goed gegaan, maar uiteindelijk blijkt dat niet het goede voedsel te zijn... Jezus zegt: het echte eten, de ware drank: het is mijn vlees én mijn bloed. Niets anders kan daarvoor in de plaats komen...

Maar dat is een harde boodschap, moeilijk te verteren, het ligt zwaar op de maag. Jezus zegt dat Hij ons voedsel moet zijn... Maar wij vinden dat lastig te accepteren. Wij willen het zelf, wij willen ons eigen geluk maken... En natuurlijk Jezus... Wijs leraar, groot voorbeeld, geweldig mens... Maar Hij is meer! Mensen zien dat geloven in Jezus goede gevolgen heeft, ze worden bijvoorbeeld vreugdevoller, geduldiger, liefdevoller... En sommige mensen die denken: dat wil ik ook. En zo willen ze Jezus gebruiken... Zo ook de leerlingen in Johannes 6, ze wilden Jezus koning maken! Ze wilden Jezus gebruiken voor hun eigen politieke agenda. En natuurlijk als je Jezus volgt dan transformeert jouw leven ten goede. Maar dat is niet het doel. Jezus is niet een middel om jouw leven beter te maken. Jezus is de weg, Jezus is de waarheid, Jezus is het leven. Hij alleen!

En dat is die harde boodschap... Daarom liepen die mensen weg... Ze wilden het zelf, misschien Jezus gebruiken, maar ze wilden het zelf... En dat is ook heel natuurlijk... Denk maar terug aan dat jezelf een kind was. Je opvoeders zeiden dan ongetwijfeld: let je daar op? Denk je daar aan? Wees voorzichtig met... En we reageerden: rustig maar, ik red mezelf wel... Ik kan en wil het zelf... Wij zijn allemaal opgegroeid met de gedachte dat we het zelf kunnen en het zelf moeten doen. Maar hier is het christelijke geloof: nee, wij kunnen het niet zelf... Jezus moet het doen.

Soms zitten mensen al jaren en jaren in de kerk, maar ze hebben dat nog nooit beseft. Ze zien Jezus als een middel, het geloof als een onderdeel van hun leven... Maar Jezus is meer... Hij alleen is het goede leven. Hij moet het centrum van ons bestaan zijn... Dat is moeilijk te verteren... Maar als we het

niet verteren dan voedt het geloof ons ook niet... Langzaam maar zeker ebben we weg, zeggen we het geloof vaarwel. Zijn wij de leerlingen in Johannes 6... 'Toen trokken veel leerlingen zich terug en gingen niet verder met Hem mee.'

Maar de tekst gaat door: 'Jezus vroeg nu aan de twaalf: 'Willen jullie soms ook weggaan?' Simon Petrus gaf antwoord: 'Naar wie zouden we moeten gaan, Heer? U spreekt woorden die eeuwig leven geven, en wij geloven en weten dat U de heilige van God bent.' Dit is misschien wel één van de meeste kernachtige geloofsbelijdenissen: 'Naar wie zouden we moeten gaan, Heer? U spreekt woorden die eeuwig leven geven'. De ontdekking, het geloof: er is niemand anders om naartoe te gaan. Niemand anders is zoals Jezus, niemand anders heeft ons lief zoals Hem, niemand anders geeft ons het leven... Naar wie zouden we moeten gaan? Er is er maar één... En wanneer wij ons op die manier tot Hem richten dan is Hij ook daar. Met Zijn liefde, Zijn trouw, dan veranderen onze leven...

Wij worden geroepen om onvoorwaardelijk Hem te volgen... En nu hoor je dit en denk je misschien bij jezelf... Is mijn vertrouwen wel goed genoeg? Zijn mijn redenen om Jezus te volgen wel puur genoeg?... Dan stap je in die valkuil... Het draait niet om ons vertrouwen, het draait niet om onze redenen... Die schieten tekort, dat kan niet anders... Het draait om Jezus... Tot wie zouden wij anders gaan?

Vandaag mochten wij tot Hem gaan, hebben wij brood en wijn, lichaam en bloed tot ons genomen. Laat het ons voeden, laat het ons groeien, laat ons Hem centraal zetten. Tot wie zouden wij anders gaan dan Jezus alleen... Halleluja, amen.

Met eventuele reacties op deze preek kunt u terecht bij ds. Stefan Honing. stefanhoning@gmail.com of 06-48883410